

5. Методика преподавания истории в средней школе : [учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. № 2108 «История»] / С. А. Ежова, И. М. Лебедева, А. В. Дружкова и др. Москва: Просвещение, 1986. 272 с.
6. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посіб. Київ : Вид-во А.С.К., 2004. 192 с.
7. Пометун Е. И. Школьное историческое образование в Украине: пути развития и проблемы. Луганск, 1995. 200 с.
8. Нова українська школа: основи Стандарту освіти, Львів, 2016. URL: http://www.osvitportal.lviv.ua/upload/users_files/1/upload/1/nova%20schkola%20.pdf. Дата звернення: Жовтень 10, 2019.

Любов ЛИТВИН

*кандидат економічних наук, доцент,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

ЦІННІСТЬ ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS ДЛЯ МАЙБУТНІХ ПІДПРЕМЦІВ

Реалії сучасного бізнес-середовища, які склалися в умовах інтелектуалізації світової економіки, вимагають перегляду класичних уявлень щодо правил ведення підприємницької діяльності, конкуренцію та ринки.

Знаковою тенденцією сучасної економіки є стрімкий розвиток інноваційних підприємницьких структур, які будують свій бізнес на основі інновацій. Вони націлені на постійний пошук нових бізнес можливостей, генерування креативних ідей та їх комерційну реалізацію у вигляді інноваційних продуктів, технологій чи послуг. Роль інноваційних підприємницьких структур в забезпеченні стійкого економічного розвитку країн світу швидко зростає, що привертає до них все більшу увагу держави, суспільства та наукової спільноти [1, с. 5].

Підприємці – люди ідейні. Їхній бізнес починається як ідея, але для досягнення успіху в бізнесі власник бізнесу повинен навчитися управляти, розширюватись та керувати компанією. Важливу роль тут відіграють м'які навички (soft skills) та емоційний інтелект.

М'які навички можна визначити як життєві навички, які є поведінкою, що використовується належним чином і відповідально в управлінні особистими справами. М'які навички – це набір людських навичок, набутих в процесі безпосереднього досвіду, що використовуються для

вирішення проблем та питань, які часто зустрічаються в повсякденному житті людини.

Soft skills додають та примножують те, що ми називаємо нашою спеціалізацією, освітою, професійними навичками, hard skills. Саме вони допомагають нам якісно та результативно презентувати результати нашої щоденної праці та досягти управлінського й управлінського успіху.

М'які навички можна розділити на три основні категорії:

1. Особистісні якості.
2. Міжособистісні навички.
3. Додаткові навички / знання.

Основними м'якими навичками для підприємця є: навички комунікації, здатність налагодити контакт та взаєморозуміння з іншими; ефективний конфлікт-менеджмент; навички ведення переговорів, навички особистого стрес-менеджменту; навички переконання; навички тим-білдінга та ефективної командної роботи; навички критичного та стратегічного мислення; навичок креативного мислення(особливо при вирішенні проблемних ситуацій).

Можна виділити п'ять навичок, які роблять людину унікальною та найбільш передбачувано успішним підприємцем: переконання, лідерство, особиста підзвітність (рефлексія), цілеспрямованість, міжособистісні навички.

Варто зауважити, що часто особисті риси, що допомагають підприємцям розпочати свій бізнес, можуть згодом спрацювати проти них із ростом компанії. Наприклад, цілеспрямованість людини може бути гарною на ранніх стадіях компанії, але може розглядатися як перешкода, коли організація зіштовхується з потребою у зростанні, розвитку та змінах.

Термін «міжособистісні навички» часто використовуються у бізнес-контексті, щоб позначити міру здатності людини діяти в бізнес-організаціях за допомогою соціальних комунікацій та взаємодії. Люди, які мають сильні міжособистісні навички, завжди справляють приємне враження та є більш орієнтованими на рішення. Без виключення всі хочуть мати справу з людьми, які добре роблять свою справу і до того ж вміють взаємодіяти з іншими.

Щоб визначити, чому підприємницькі стартапи мають високий рівень невдач, були проведені численні дослідження. За даними Bloomberg, 8 з 10 підприємців, які починають бізнес, зазнають невдачі протягом 18 місяців, тоді як 80% розбиваються і згорають. Послідовно згадуються міжособистісні та управлінські проблеми. Основна причина несправності рідко буває технічною або пов'язаною з ідеями. Швидше за все, більша

частина невдач пов'язана з порушенням комунікації між керівниками та талантами, керівниками команд та проєктів. Підприємці зіштовхуються з проблемами управління бізнесом, оскільки вони концентрують свою увагу на своїх спеціалізованих галузях знань, нехтуючи розвитком управлінських навичок [1, с. 37].

Насправді м'яким навичкам можна навчитися та відточити їх. Для цього потрібні тренінги та постійні модифікації поведінки. Для успіху підприємців такий розвиток подій є критично важливим.

Незважаючи на зростаючу кількість доказів, що вказують на цінність м'яких навичок, підприємства та державні установи недостатньо інвестують в навчання м'яких навичок та емоційний інтелект. Здається, існує поширена помилкова думка, що м'яким навичкам не можна навчити, чи навчитися. Також існує тенденція уникати того, що важко виміряти. Набагато легше бачити негайні та відчутні результати навчання когнітивних навичок і вказувати на успіх і зміни. Складність для бізнесу у навчанні для розвитку м'яких навичок полягає в тому, як виміряти цінність та змінену поведінку персоналу та менеджерів. Рентабельність інвестицій, від розвитку м'яких навичок виявляється не відразу і її складно визначити кількісно. Відомо, що величезна користь від успішного навчання м'яким навичкам проявляється з часом, але власники бізнесу хочуть негайного впливу та результатів. Час очікування часто є каменем спотикання для багатьох компаній та інтересів.

Якщо ви молодий підприємець, чи тільки починаєте замислюватися, щоб почати інновацію, повинен пам'ятати, переслідуючи свої мрії:

1. Будь сміливим. Більшість молоді вважають, що щось заважає їм для розвитку їхньої ідеї, коли насправді ніщо не перешкоджає їм, це просто страх.

2. Плануй. Ви ніколи не можете біти занадто підготовленими. Обов'язково перевірте всі кути та сценарії, внутрішні та зовнішні виклики і загрози. Багато інструментів онлайн бізнесу можуть допомогти вам побудувати свій проєкт.

3. Підготуйтеся до невдачі. ЗМІ рясніють історіями успішних підприємців, але пам'ятайте, що багато хто зазнав невдачі. Наявність альтернативного плану – це гарна ідея, оскільки будете знати, коли піти геть. Ніколи не ставте своє майбутнє на кону за ідею, яка, незважаючи ні на будь-які зусилля і засоби, не спрацювала.

4. Нульові занепокоєння. Стрес може вплинути на здоров'я та самопочуття, отже створюючи бізнес-ініціативу балансуйте життєво

важливі сфери. Якщо тиск вас охоплює, відійдіть і зробіть перерву. Подивіться, що викликає проблему та внесіть необхідні зміни.

5. Навчання на досвіді. Вивчайте, що зробили успішні підприємці, щоб досягти своєї цілі. Також досліджуйте проекти, які не увінчалися успіхом: особливо критично осмислюйте те, що вони зробили неправильно. За допомогою наявної інформації, ви зможете скласти свій список вузьких місць.

Таким чином, ваша робоча етика, ваше ставлення, ваші навички спілкування, ваш емоційний інтелект та ціла низка інших особистих якостей – це м'які навички, які мають вирішальне значення для успіху в кар'єрі та бізнесі.

Для розвитку м'яких навичок підприємця потрібно взяти за основу п'ятнадцять найважливіших: ініціатива, лідерство, переговори, мережевість, спілкування, творчість, план та організація, командна робота та співпраця, впевненість у собі, самоконтроль, люди та інтереси, прихильність до організації, емпатія, гнучкість та управління змінами, орієнтація на клієнта.

Література:

1. Менеджмент стартап проектів : підручник. / О. А. Гавриш, В. В. Дергачова, М. О. Кравченко та ін.; Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2019. 337 с.

Наталія ІГНАТЕНКО

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

ДУХОВНО-МОРАЛЬНІ ЦІННОСТІ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ ОСОБИСТОСТІ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ СУЧАСНОГО ЗЗСО

Ефективність освітніх реформ значною мірою залежить від філософської стратегії розвитку, основу якої складають духовно-моральні цінності.

Духовно-моральні цінності формуються суспільством. Однак набуття ними соціального сенсу та утвердження їх як виняткового критерію суспільної ідентичності відбувається у випадку, коли вони набувають значущості для переважної більшості членів соціуму і починають